

Nieuwe Onderzoekingen over nederl. woorden in Rom. Talen, 1947, 3-4. —¹⁰ No serà de massa per il·lustrar l'ús modern de *tros*, i sobretot la inseparabilitat de *destrossar* i *tros* en la consciència coetània, acabar amb una cita de tècnics amb ús modern i objectiu: «Per a un nen petit --- l'adult-subjecte serà un conjunt de *trossos* que ell podrà afegir-se i així fer-se gran: --- una nena --- anà a mesurar la seva alçada a la paret ---; aquella comprensió meua --- quedava desmantellada, i reduïda a un *tros* meu, que ella acabava d'afegir al seu cap; en sessions successives repetí --- marcant senyals a la paret ---; després d'aquesta interrupció, la nena *destrossava* tot el que havia realitzat abans, i quan l'analista li ho feia notar, esmicolava materialment tots els *trossos*; posteriorment féu amb els *trossos* una pilota que ---», Júlia Coromines, *Rev. Cat. Psicoanàlisi* II, 1985, 261, 262.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:²⁰ *troc*, *fer trossos*, *anar o venir pels trossos*, *tros* 'tros de terra', *El Tros de la Mare de Déu*, *Pinar del Tros Roig*, *Tros de Ribelles*, *Tros del Xaconero*, *Tros de Maruenda*, *Tros del Carbonero*, *Tros del Xarrell*, *Tros de Cabrera*, *Tros de la Retora*, *Tros del Quissi*, *El Tros Vell*, *Els Trossos*, *Mas dels Trossos*, *Tros-de-Vila*, *trossors*, *destrossa* (vegeu també infra), *destrossar* (vegeu també infra), *trossar*, *trossa* (vegeu infra), *trossada*, *trossam*, *trossim*, *trossalada*, *trossolada*, *trosser*, *trosset*, *trossic*, *trossinyol*, *trossar*, *trossejar*, *trosseig*, *trossejador*, *trossejament*, *trossador*, *trossat*, *trossera*, *trossereta*, *trossell*, *troixell*, *trossella*, *trossellar*, *trossellat*, *trossellador*, *atrossar*, *atrossament*, *atrossall*, *retrossar*, *retrossament*, *trossa*, *trosses*, *trossetes*, *trosseta*, *destrossar* (vegeu supra), *estrociar*, *destrossa* (vegeu també supra), ⁺*destrossos*, *destrossadissa*, *destrossador*, *destrossament*.

TROTAR, de l'a.-al. ant. *trottōn* id., intensiu de *trētan* 'petjar, fer passos, caminar'. □ 1.ª doc.: c. 1270, Cerverí de Girona.

Descrivint la veterana alcavota, símbol de la joglaria, que el vol corrompre i violar, jove trobador: «venc plorant / una vella, *trotant* / ---» (*Faula del Rossinyol*, v. 170).

En Jaume I: «Enviam a Terol --- e fom --- a Alfambra e --- Muntagut, --- e'l Pobo e --- sus en l'alba Nós exim de Viloroja --- e quan fom sus al cap de la serra --- venc-nos un balester a caval, e venc *trotan* e d'arlot, axí con venir podia, a Nós, e dix-nos: —Senyor, saluda-us don Blasco, e diz: 1vos que sua és More<|>la—; e quan hoim aquestes noves, pesà-nos molt»; a continuació: «--- que pensàsem de cuytar, que gran carraera havia d'aquel loc tro a Morela; e manam als hòmens de peu que lexassen --- armes, e que pensassen de venir --- e Nós, de *trot* e d'arlot, passam lo riu de Calders, e anam-nos-en tro al riu que passa al peu de la costa de Morella --- a un puget --- e jaguem tota la nuyt en aquel puç --- don Blasco hi volia entrar e --- enviam-los dir que --- no l'i lexassen entrar --- en Mo-

rela ---»; «En R. de Muntcada --- dix: —Firam --- e Nós isquem de la mar --- e dixem: —Mal nos n'ha pres que vençuda sia la batayla primera de Maylorques e Nós no-y siam estat --- e isquem *trotàn* e d'arlot, contra allí on havia estada la batayla: e vim sus en una serra ---».

Tots aquests en Jaume I (*Cròn.*, §§ 133, 134, 60, Ag., 180.10f., 181.6f., 99.6). Com mostra el context, en tots tres casos es tracta d'acció urgentíssima i en terreny muntanyós, i molt dolent per a la marxa a cavall: s'hi pot anar, audaçment, amb trot ràpid (galop impossible): entenc, doncs, que d'*arlot* no és sinònim ni d'al trot' ni d'al galop', sinó que matisa aquell com si digués 'desbaratadament', 'd'una manera accidentada, destrotada, quasi temerària' (cf. el sentit d'ARLOT, matís ara més raonat que el suggerit a I, 208a19). I recordem de passada l'etimologia de *destrotat* < *destrotar* 'desconcertar la marxa' (nota a TAROT i III, 99a42-55).

En un altre passatge de la mateixa crònica, ja no és d'*arlot*; perquè es tracta d'una carretera: la «carrera» d'Osca a Perusa o las Cillas. «Venc don Pelegrí d'Atrossil, e don Gil, per la carrera d'Osca: e vengren sols a escut e a lança, e venien *trotan* e de galop aytant con podien ---» (id., § 29, 50.17). Després de la desfeta de Panissars els francesos, empaitats per l'almugaveria catalana: «ab bell *trot*, là on podien, pensaren d'anar, pus hagren passada la Clusa, sí que no-s tengren neguns per segurs entró foren a 's Veló ---» (és, doncs, la ruta general del Portús al Voló), Muntaner, Casac. IV, 63.27; l'ed. Bofarull intercala *trotar* darrere *podien*: probablement glossa aclaridora que s'ha esmunyit en el text).

En literatura. «Fort leigs cavalls e malvats, e mal anans, e *trotans* malament», *De Amore* (p. 51, trad. *graviter trotantes* del text baix-llatí d'Andreu el Capellà). Recorden al cavaller amb retret quan era «miunyó de poca edat, e tal que, per ventura, de pensar bèsties, e *trotar* detràs algun home, fóras estat content», *Curial* (NCL. III, 18); «aquest se'n va tost e camina fort, quan *trotàn*, quan a bon pas», StVicençF (Schib).

En lexicografia des dels diccs. de rims de JMarc (*trota*, 630) i Aversó (*trota*, *trotà*, *trote*, *troto*), JoEsteve «t.: succussare»; i Busa-N. («*trotar* la bèstia: subsultim incedere, cursare»; i *trotar* substantivat: «subsultus, tus»). Segueix avui en ús general, parlant del cavalcar i en els altres usos humans i figurats, particularment en la dita empordanesa aplicada a dones treballadores, infatigables: «la bona Janota / menja i *trota*» (cf. *home bonjan*). Curiós el men. «*trotar* s'olla: bullir», AFerrer Ginart (*Rond. de Men.*, s. v.).

Antic i més o menys arrelat en totes les llengües romàniques d'Occident. El fr. *trotter* documentat des del S. XII. Oc. *trotar*, també, i ja aplicat llavors a persones, amb matís més o menys irònic, intensiu o afectiu: «los barós --- són de peyor obralha / que non és lo fers saint Launart, / per qu' és fols qui s'en treballa: / Talairans no... *trota* ni salh / ni no-s muou de son arenalh / --- / anz viu a guisa de Lombart: /